

Κεντρική φωτο:
Γκούσταφ Κλιμτ,
Η Παρθένος, 1913.
Φωτογραφία:
National Gallery
in Prague/
WikiCommons

(Δε) με καταλαβαίνεις...

ΤΗΣ ΣΟΥΖΑΝΑΣ
ΠΑΠΑΦΩΓΟΥ

ιαβάζοντας το βιβλίο *Δε με καταλαβαίνεις*, της Δρ Τάρα Πόρτερ, ήρθαν στο μυαλό μου όλα τα κορίτσια με τα οποία έχω συνεργαστεί στο πλαίσιο της θεραπευτικής διαδικασίας. Έπειτα άρχισα να σκέφτομαι τις ενήλικες γυναίκες και την εφηβεία τους, τις μητέρες κοριτσιών και τις γυναίκες που ονειρευόνταν να γίνουν μητέρες. Κάθε κεφάλαιό του αποτελεί ένα σπουδαίο σημείο αναφοράς τόσο για κάθε

κορίτσι όσο και για κάθε θεραπεύτρια/θεραπευτή. Δεν διστάζω, μάλιστα, να το προτείνω και στους γονείς των έφηβων και νεαρών κοριτσιών. Παρόλο που η συγγραφέας απευθύνεται στα κορίτσια, κάθε της παράγραφος μπορεί να γίνει οδηγός για τον τρόπο που θα μπορούσαν οι γονείς να έρθουν πιο κοντά στις κόρες τους, να τις κατανοήσουν, να τις εμπνεύσουν και –γιατί όχι;– να καταλάβουν και τις δικές τους κρυμμένες πτυχές, τα απομεινάρια της άλλοτε εφηβείας τους. Άλλωστε κι εγώ, καθώς προχωρούσα την ανάγνωση, ήρθα σε επαφή με

πολλά μέτωπα και έκανα πολλές σκέψεις σε σχέση με τη δική μου εφηβεία και την εφηβεία των γυναικών που με μεγάλωσαν.

Υφαίνοντας οικογενειακές ιστορίες γυναικών

Άνθρωπος, γυναίκα, κόρη, εγγονή, αδελφή, ψυχοθεραπεύτρια, μητέρα, σύντροφος, φίλη... Κλωστές κεντημένες πάνω σε ένα μεγάλο υφαντό, πάνω στο οποίο είναι αποτυπωμένες οι ιστορίες των γυναικών της οικογένειάς μου και που γεννά τη γενιά ζεσταίνει το γυναικείο σώμα... Κι εγώ, φορώντας το, περιπλανιέμαι ακόμα στο δάσος

της ζωής.

Κάποτε ερχόταν στο γραφείο μου ένα κορίτσι. Ανεξάρτητα από τη θερμοκρασία του δωματίου, πριν ξεκινήσει η συνεδρία, ζητούσε να σκεπαστεί με ένα από τα υφάσματα που έχω σε ένα καλάθι: «Αισθάνομαι σαν αυτό το ύφασμα να αγκαλιάζει το σώμα μου», έλεγε κι εγώ σκεπτόμουν τις αφηγήσεις της, τα θυμωμένα λόγια, την απογοήτευση και τη μοναξιά που αισθανόταν μέσα στην οικογένειά της. «Από τι είναι, τέλος πάντων, φτιαγμένο και με ανακουφίζει τόσο;» ρωτούσε. Η θεραπευτική σχέση κάπως είχε μεταβιβαστεί σ' εκείνο το ύφασμα, σαν το οικογενειακό μου υφαντό. Κλωστούλες από το «πρω», από το «τώρα» και από την προσμονή του «μετά». Κατανώντας το υλικό αυτού του υφαντού θα καταλάβουμε και εμάς. Ως γυναίκα, έχω επηρεαστεί ιδιαίτερα από τις γυναίκες της οικογένειάς μου, από τη ζωή τους, από τις συνειδητές και ασυνειδητες επιλογές τους, από τον τρόπο που κοινωνικοποιήθηκαν, που ερωτεύτηκαν, που υπήρξαν στην οικογένεια, που δημιούργησαν πνευματικά και υλικά αγαθά. Από την προγιαγιά ως τη γιαγιά μου και από τη μητέρα μου ως την κόρη μου, με εμένα ενδιάμεσα, οι αθέατοι δεσμοί της οικογένειάς μας μοιάζει να περνούν μέσα από τα χέρια των γυναικών που κατά κάποιον τρόπο κουβαλώ στην ψυχή μου. Μαζί με το «υφαντό», κρατώ και μια πυξίδα, φτιαγμένη κι αυτή από το υλικό των δικών τους διαδρομών. Η προγιαγιά, η γιαγιά και η μητέρα μου, γεννημένες στην Ικαρία, μαθημένες στα άγρια νερά του ελεύθερου αυτού νησιού, παρ' όλη την ελεύθερη φύση τους, δεν έπαυαν να υπακούν στους κοινωνικούς κανόνες της εποχής τους. Η προγιαγιά, γυναίκα αριστοκρατικής οικογένειας, με καλή ανατροφή και μορφωμένους αδελφούς, έκανε έναν καλό γάμο με έναν καλό άντρα. Έκανε εννιά παιδιά. Κρυφά, τα βράδια, ονειρευόταν να ταξιδεύει και να γράφει ιστορίες που θα διάβαζαν σε όλον τον κόσμο. Τα όνειρα έμειναν όνειρα.

Το όγδοο παιδί της, η γιαγιά μου, αφουγκράστηκε τα όνειρα της μητέρας της και λίγο πριν στην εφηβεία έγραψε την πρώτη της ιστορία, την οποία διαδέχτηκαν κι άλλες. Στα 14 της, θα έγραφε σε ένα από τα ημερολόγια της: «Όταν μεγαλώσω, θα γίνω δασκάλα και θα γράφω βιβλία, θα με διαβάζουν σε όλον τον κόσμο». Στα 17 της, ενώ είχε ολοκληρώσει το εξατάξιο γυμνάσιο, πήγε στη Σύρο να δώσει εξετάσεις για τη σχολή των δασκάλων. Εκεί, κατά τα λεγόμενά της, ήταν κάποιους πόντους πιο κοντά από τα άλλα κορίτσια και τα κριτήρια ήταν πολύ αυστηρά. Δεν το έβαλε κάτω. Θυμάμαι ακόμα πόσο μεγάλο θαυμασμό ένιωσα όταν στα 11 μου βρήκα μια φωτογραφία της μέσα σε ένα κουτί μαζί με κάποια τετράδια, ένα από τα οποία έγραφε «Μαθητολόγιο "Πηνελόπεια του Μωυσέως"».

Κατά τη διάρκεια του Β' Παγκόσμιου Πολέμου περισσότεροι από 30.000 νησιώτες αναγκάστηκαν να πάνουν στον δρόμο της προσφυγιάς. Μεταξύ αυτών περίπου 3.000 Ικαριώτες, μέσα σε αυτούς η γιαγιά μου και η οικογένειά της. Θυμάμαι ακόμα την αίσθηση στο σώμα μου, ένα δέος, καθώς η γιαγιά μου περιέγραφε πώς μπήκαν μέσα σε μια βάρκα κρυφά, ένα βράδυ του Μάρτη του 1943, και φέρονταν κοντά στην Αγρελιά, στην Τουρκία: «Όταν βγήκαμε και μας ανέλαβαν οι Τούρκοι, μας φέρον ψωμί, χαλάκι και τυρί. Μετά μας πήγαν στη Σμύρνη και κοιμηθήκαμε κάτω από έναν μινιάρ. Το Εμπέριωμα ξεκινήσαμε μια διαδρομή προκειμέ-

νου να βρούμε τους δικούς μας. Οι γονείς μου θα σταματούσαν, αν θυμάμαι καλά, στη Γάζα, ενώ κάποιος θα συνέχιζαν, Χάικρα έως Πηνελόπεια Μωυσέως. Εγώ, 18 χρονών, αποφάσισα να αφήσω τους γονείς μου και τ' αδελφία μου και να πάω στα αντίσκηνα στις Πηνελόπεια Μωυσέως, για να βοηθήσω τους πρόσφυγες συμπατριώτες μου, προσφέροντας εθελοντικά υπηρεσίες ως δασκάλα. Είχα ακούσει πως ζητούσαν μορφωμένους και απόφοιτους γυμνασίου για να μάθουν γράμματα τα παιδιά που βρίσκονταν εκεί, ώσπου να επιστρέψουμε στα νησιά μας, και είπα στη μητέρα μου πως θέλω να πάω. Εκείνη με φίλησε και μου είπε να πάω και να δώσω τις γνώσεις μου σε όσους το είχαν ανάγκη. Οι γυναίκες είμαστε σοφές, αρκεί να είμαστε ελεύθερες μέσα μας. Ελευθερία είναι να προσφέρεις και να παίρνεις πραγματική χαρά από αυτό που προσφέρεις. Μπορεί να μη σπουδάσα δασκάλα, αλλά έγινα δασκάλα. Μπορεί να δυσκολεύτηκα σε πολλές στιγμές της ζωής μου, αλλά δεν το έβαλα κάτω. Σε ό,τι έκανα, προσπαθούσα να προσφέρω τον καλύτερο εαυτό μου και να παίρνω χαρά από αυτό. Να μαθαίνεις, κορίτσι μου, να διαβάζεις και να προχωράς με το κεφάλι ψηλά, η προίκα σου είναι οι γνώσεις σου. Αυτές θα σε συντροφεύουν, αυτές θα σε βοηθήσουν σε όλα, ακόμα και στο να βρεις έναν άντρα να σε σέβεται. Ο προπάππος σου σεβόταν τη μάνα μου, βρήκα έναν άντρα να σεβεται εμένα, τον ίδιο και η μητέρα σου. Έναν άντρα να σεβεται την ελευθερία σου». Τα λόγια της εκείνα τα αισθάνθηκα σαν σπόρους που κώνονταν βαθιά στην ψυχή μου. Ακόμα καρποφορούν.

Η γιαγιά επέστρεψε και λίγα χρόνια αργότερα γνώρισε και παντρεύτηκε έναν άντρα που την αγάπησε και τον αγάπησε κι εκείνη πολύ. Αγωνίστηκαν μαζί για ένα καλύτερο αύριο. Τον στήριξε ώστε να ολοκληρώσει τις σπουδές του. Έγινε γιατρός. Απέκτησαν δυο παιδιά, έναν γιο και μια κόρη. Γίναν κι εκείνοι γιατροί. Έλεγε συχνά με περηφάνια: «Μπορεί να μη σπουδάσα αλλά έβγαλα τρεις γιατρούς. Έχω τρία πτυχία». Η μητέρα μου, η κόρη της, την έκανε περήφανη. Όταν, όμως, ξεκίνησε να φοιά στο πανεπιστήμιο, η γιαγιά είχε μια αγωνία: Να μη μείνει δικώς άντρα και δικώς παιδιά. «Όταν έντυνα τη μάνα σου νύφη, της είχα πει: "Τώρα που σε παντρεύω, μπορώ να φύγω ήρεμη". Η μητέρα σου με είχε κοιτάξει παράξενα. Δεν είχε πάρει ακόμα το πτυχίο της. Μου είχε φανεί περίεργο που το είχα εστωμίσει αυτό! Δεν θα μπορούσα ποτέ να επιτρέψω να χάσει τις σπουδές της, κι όμως σαν να μιλούσε κάποια άλλη μέσα από εμένα. Μήπως ήταν η φωνή της μάνας μου, που πάλευε να είναι ελεύθερες όλες οι κόρες της, αλλά είχε και αγωνία να μείνουμε άκληρες;» Αυτά έλεγε η γιαγιά και θα έπαρνα όρκο πως δάκρυζε από το πόσο την μπερδεύει η ίδια της σκέψη. Η μητέρα μου έδωσε τον όρκο του Ιπποκράτη με εμένα αγκαλιά. Την έχω εδώ μπροστά μου τη φωτογραφία, τρεις γενιές, η γιαγιά την κοιτά με καμάρι και εγώ παίζω με τις μπουκλές της.

Γυναικείες διαδρομές

Μεγάλωση με αυτές τις γυναίκες, με τις γυναίκες που κουβαλούσαν εντός τους και με τους άντρες που επέλεξαν να τις συντροφεύουν. Αισθάνομαι το υλικό τους μέσα μου. Πολλές φορές κοινοστάθηκα, αναλογιζόμενη τις περιπλανήσεις μου και την πυξίδα που κρατούσα. Πόσα από όσα έκανα τα έκανα ανεπιμέριστα από το υλικό των ονείρων τους; Σαν τις ματιόσκες, η μια κουβαλά την άλλη. Μέσα μας

Η ΟΥΣΙΑ ΤΗΣ ΚΑΘΕ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΑΘΕΑΤΟΙ ΔΕΣΜΟΙ ΤΗΣ. ΣΤΗΝ ΙΔΑΝΙΚΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ, ΑΥΤΟΙ ΟΙ ΔΕΣΜΟΙ ΕΙΝΑΙ ΑΡΚΕΤΑ ΧΑΛΑΡΟΙ ΚΑΙ ΕΛΑΣΤΙΚΟΙ ΩΣΤΕ ΝΑ ΣΟΥ ΕΠΙΤΡΕΠΟΥΝ, ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΤΗΣ ΕΦΗΒΕΙΑΣ, ΝΑ ΠΕΡΙΠΛΑΝΗΘΕΙΣ ΛΙΓΟ, ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΑ ΚΑΙ ΚΥΡΙΟΛΕΚΤΙΚΑ, ΚΑΙ ΝΑ ΕΙΣΑΙ Ο ΕΑΥΤΟΣ ΣΟΥ

κρύβουμε τον ψυχικό κόσμο της προηγούμενης. Είναι σημαντικό να γνωρίζουμε τις διαδρομές που έχουν κάνει οι γυναίκες, μέσα στην κοιλιά των οποίων διαμορφώθηκε το γενετικό μας υλικό, τόσο το σωματικό όσο και το ψυχοσυναισθηματικό. Σε μια από τις θεραπευτικές ομάδες που συντονίζω, η οποία αποτελείται από γυναίκες, έγινε μια δύσκολη συζήτηση που αφορούσε τη σχέση μητέρας-κόρης. Ένα από τα μέλη μιλούσε για την έφηβη κόρη της, η οποία είχε χάσει πολλά κιλά, έκλαιγε λέγοντας πως δεν ήξερε πώς να τη βοηθήσει και πως δεν άντεχε άλλο αυτή την κατάσταση. Ένα άλλο μέλος αποκάλυψε πως η κόρη της αυτοτραυματιζόταν και ένα ακόμα εξομολογήθηκε πως κατά την περίοδο της εφηβείας είχε μια παραβατική συμπεριφορά, βάζοντας σε κίνδυνο το σώμα της, και πως αυτός ήταν ο τρόπος να αισθανθεί ελεύθερη μέσα της (σε αυτές τις περιπτώσεις είναι σαν να ακούγεται ένας ψίθυρος: «Δικό μου το σώμα, το κάνω ό,τι θέλω»). Η μητέρα της ήταν ελεγκτική και καταπιεστική. Έπειτα μίλησαν όλες και, στην προσπάθειά τους να σκεφτούν σε σχέση με το υλικό που ήρθε στην ομάδα, όσες μιλούσαν ως μανάδες άρχισαν να αναρωτιούνται σε σχέση με τη δική τους σχέση με τη μητέρα τους και όσες μιλούσαν ως κόρες άρχισαν να διερωτώνται σε σχέση με τη σχέση της μητέρας τους με τη δική της μητέρα. Ο πατέρας ερχόταν στη συζήτηση, μα δεν καταλάμβανε και πολύ χώρο. (Ανοίγω μια παρένθεση εδώ για να πω πως έχει μεγάλη σημασία να σκεφτούμε τον χώρο που καταλαμβάνει τελικά ο πατέρας σε κάθε οικογένεια). Εκπληκτες, ανακάλυπταν η μια μετά την άλλη πως υπήρχαν μοτίβα που επαναλαμβάνονταν μέσα σε αυτές τις σχέσεις. Σιγά σιγά το *Δε με καταλαβαίνεις* έγινε *Με καταλαβαίνεις* και τελικά *Με καταλαβαίνο!*

Κόβοντας, ράβοντας, επιδιορθώνοντας...

Πλάι στην πολυθρόνα του γραφείου μου έχω τη ραπτομηχανή της γιαγιάς μου ως βοηθητικό τραπέζι. Μια έφηβη 13 χρονών, που ερχόταν για δεύτερη φορά στο γραφείο, κοτούσε επίμονα τη ραπτομηχανή και παρέμενε σιωπηλή. Ήταν πολύ θυμωμένη, σίγουρη πως η αγαπημένη της φίλη την είχε μπλέξει σε μια άσχημη κατάσταση. Πίστευε πως την είχε συκοφαντήσει και πως όλα τα κορίτσια της τάξης είχαν στραφεί εναντίον της. Έπειτα από κάμποσα λεπτά ξεκίνησε να μιλά: «Η μητέρα μου δεν με καταλαβαίνει, λέει πως δεν έχω σημασία οι φίλες σε αυτή την ηλικία, τι έφερε αυτή; Δεν έχει δικές της φίλες, είναι συνέχεια με τη γιαγιά. Ο πατέρας μου, από την άλλη, μου λέει να μην ασχολούμαι με τέτοια ανούσια πράγματα και να ασχοληθώ με το διάβασμά μου. Ναι καλά, αυτός είναι συνεχώς έξω για βόλτες μετά τη δουλειά.

Εγώ, όμως, πονάω μέσα μου, πονάω βαθιά. Αισθάνομαι σαν ένα κουρέλι από εκείνα που τρυπούσε με τη βελόνα της ραπτομηχανής η προγιαγιά μου στο χωριό. Είχε μια σαν τη δική σας. Δεν με άφηνε να την αγγίζω για να μην τρυπηθώ. Οι γονείς μου, πάλι, δεν με άφηναν να κάνω παρέα με αυτά τα κορίτσια. Γενικά, δεν με αφήνουν να βγαίνω και να κοινωνικοποιηθώ. Λένε συνεχώς το ίδιο πράγμα, πως μου έχουν εμπιστοσύνη αλλά δεν έχουν στους γύρω. Έκανα τόσο κόπο να μπω σε αυτή την παρέα και τώρα πάνε όλα. Πώς να εμπιστευτώ ξανά μια φίλη;»

Οι σχέσεις μας με την οικογένειά μας θα καθορίσουν τη σχέση μας τόσο με τον εαυτό μας όσο με τους άλλους. Σε εκείνη τη συνεδρία ενθάρρυνα το κορίτσι να δει από κοντά τη ραπτομηχανή. Οι σχέσεις έξω από το σπίτι κόβονται και ράβονται πάνω στα πατρών που πήραμε από την οικογένειά μας. Αν θέλουμε να αλλάξει κάτι, θα πρέπει να μάθουμε να επιδιορθώνουμε τα παλιά πατρών...

Δεσμοί και μοιράσματα

«Η ουσία της κάθε οικογένειας είναι οι αθέατοι δεσμοί της. Στην ιδανική περίπτωση, αυτοί οι δεσμοί είναι αρκετά χαλαροί και ελαστικοί ώστε να σου επιτρέπουν, στην περίοδο της εφηβείας, να περιπλανηθείς λίγο, μεταφορικά και κυριολεκτικά, και να είσαι ο εαυτός σου», γράφει η Δρ Τάρα Πόρτερ. Να είσαι ο εαυτός σου, να καταλάβεις τον εαυτό σου. Μα, πώς μπορείς να καταλάβεις τον εαυτό σου αν αισθάνεσαι πως δεν σε καταλαβαίνουν; Πώς θα βρεις την ουσία της ύπαρξής σου αν δεν αισθανθείς πως σε κατανοούν, ώστε μέσα από αυτή την κατανόηση να αρχίσεις και εσύ να καταλαβαίνεις; Σε μια τέτοια ιδιαίτερη διαδρομή θα χρειαστείτε, το δικώς άλλο, μια πυξίδα!

Θα «πειράξω» τα λόγια της συγγραφέα και θα πω πως η ουσία της ύπαρξής μας βρίσκεται στους αθέατους δεσμούς της οικογένειας από την οποία προερχόμαστε, καθώς και στο υλικό από το οποίο είναι κεντημένο το υφαντό που καλύπτει το σώμα μας. Για τα κορίτσια, η μητέρα είναι το πιο ισχυρό πρότυπο, η σχέση της μητέρας με τον κόσμο γύρω της θα αποτελέσει τον βασικό άξονα γύρω από τον οποίο θα κινηθεί, θα περιπλανηθεί και θα αναπτυχθεί η κόρη ως προσωπικότητα.

Στις περισσότερες ιστορίες των γυναικών με τις οποίες συνεργάζομαι θεραπευτικά υπάρχει μια γυναίκα όχι και τόσο ευτυχισμένη, που συνήθως έχει όχι και τόσο ευτυχισμένα παιδιά. «Πίσω από τις ευτυχισμένες γυναίκες κρύβονται οι καλοί άντρες», έλεγε η γιαγιά μου και συμπλήρωνε: «Να βρεις έναν άντρα να σου δίνει όσα ο πατέρας σου και ακόμα παραπάνω». Ήμουν 16 χρόνων και θυμάμαι να τολμώ να της απαντώ «Γιαγιά, ο μπαμπάς μου έχει δώσει ελευθερία και μου έχει πει πως όσα θέλω μπορώ να τα κάνω μόνη μου και να τα πάρω μόνη μου. Δεν χρειάζομαι κάποιον να μου δώσει κάτι. Θα έχω δίπλα μου έναν άνθρωπο για να περνάμε όμορφα, όχι για να μου δώσει κάτι». Τη θυμάμαι να μου τονίζει πως η ζωή είναι για να την μοιραζόμαστε.

Πράγματι! Και οι γυναίκες από την αρχή του κόσμου, παρόλο που βάλλονται ως υπάρξεις από ψυχοκοινωνικά βέλη, έχουν ένα μυστικό μαγικό φίλτρο: το μοίρασμα σκέψεων, συναισθημάτων, ιδεών. Μοίρασμα από γυναίκες σε γυναίκες, κλεισμένες μέσα σε δωμάτια με αργαλειούς, σε κουζίνες, σε πλυσταριά... Γυναίκες σε μέρη εργασίας, γυναίκες σε δωμάτια ομαδικής ψυχοθεραπείας, σε χώρους

ΓΙΑ ΤΑ ΚΟΡΙΤΣΙΑ, Η ΜΗΤΕΡΑ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΠΙΟ ΙΣΧΥΡΟ ΠΡΟΤΥΠΟ, Η ΣΧΕΣΗ ΤΗΣ ΜΗΤΕΡΑΣ ΜΕ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΓΥΡΩ ΤΗΣ ΘΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΕΙ ΤΟΝ ΒΑΣΙΚΟ ΑΞΟΝΑ ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΟΝ ΟΠΟΙΟ ΘΑ ΚΙΝΗΘΕΙ, ΘΑ ΠΕΡΙΠΛΑΝΗΘΕΙ ΚΑΙ ΘΑ ΑΝΑΠΤΥΧΘΕΙ Η ΚΟΡΗ ΩΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑ

σεμιναρίων, μοίρασμα διαδικτυακό, μοίρασμα σε βιβλία γραμμένα από γυναίκες προς γυναίκες .

Πυξίδα στη νέα πραγματικότητα

Διαβάζοντας τον οδηγό ζωής για έφηβες και νέες γυναίκες με τον κινούμενο τίτλο *ΔΕ ΜΕ ΚΑΤΑΛΑΒΑΙΝΕΙΣ*, που σε κάθε του κίνηση αποδυναμώνει το ΔΕ, μέχρι που το εξαφανίζει, φέρνω στο μυαλό μου τα έφηβα κορίτσια και τις μητέρες τους, σκέφτομαι την κόρη μου, που βρίσκεται στο κατώφλι της εφηβείας, μιας εφηβείας έτη φωτός μακριά από τη δική μου και ασ μας χωρίζει μονάχα μια γενιά (η οποία, όμως, βάλλεται ακόμα από τις αντιφάσεις του τότε).

Στην Ελλάδα του '23, 80 χρόνια έπειτα από εκείνο το βράδυ που η γιαγιά μου μπήκε σε μια βάρκα για να βρει την ελευθερία της από τους κατακτητές, τα νέα κορίτσια έχουν την ευκαιρία να ακούσουν ιστορίες γυναικών από όλον τον κόσμο, να μάθουν για το σώμα τους, να φροντίσουν την ψυχή τους, να δυναμώσουν το μυαλό τους, να μορφωθούν και να εργαστούν σε θέσεις εργασίας, που η γιαγιά μου ούτε που θα φανταζόταν. Θα συμφωνήσω με τη συγγραφέα πως παράλληλα με την ελευθερία και τις δυνατότητες που έχουν τα κορίτσια σήμερα, παραμονεύουν και αρκετοί κίνδυνοι, μια και δεν φιλτράρονται οι πληροφορίες, ενώ οι απαιτήσεις είναι όλο και μεγαλύτερες. Αισθάνομαι πως η ελευθερία αυτή μπορεί εύκολα να μετατραπεί σε χάος.

Η περιπλάνηση των εφήβων και νέων κοριτσιών δεν είναι μια εύκολη υπόθεση, μοιάζει περισσότερο με έναν αγώνα δρόμου. Δεν ξέρω αν φταίει οι δεσμοί της οικογένειας, εκείνοι οι αθέατοι, που δεν είναι τόσο ελαστικοί και ανθεκτικοί όσο θα έπρεπε, γιατί ίσως οι μαμάδες και οι μπαμπάδες τού σήμερα παλεύουν ακόμα ανάμεσα σε δυο κόσμους, εκείνον που κουβαλούν μέσα τους από το τότε και εκείνον που τρέχει με ιλιγγιώδη ταχύτητα στο τώρα. Δεν ξέρω αν φταίει που το μοίρασμα είναι στιγμότυπα που ρετουσάρονται μέσα από φίλτρα ή που συχνά η πραγματικότητα απέχει από την πληροφορία, μέσα σε έναν κόσμο καμωμένο από αλγόριθμους που έχει σχεδόν αντικαταστήσει τον πραγματικό. Σίγουρα κάθε περίπτωση είναι διαφορετική.

Για ένα είμαι σίγουρη: Αυτό το βιβλίο μπορεί να αποτελέσει μια σπουδαία πυξίδα για τις περιπλανήσεις των εφήβων και νεαρών κοριτσιών, προκειμένου να συναντήσουν τον εαυτό τους, να καταλάβουν τον κόσμο γύρω τους αλλά και μέσα τους... Και –γιατί όχι;– να βρουν νέα υλικά, ώστε να εμπλουτίσουν το υφαντό με το οποίο ντύνουν τον εαυτό τους. Ας είναι τουλάχιστον αυτό ανθεκτικό και ελαστικό...

Η Σουζάνα Παπαφάγου είναι κλινική ψυχολόγος-οικογενειακή ψυχοθεραπεύτρια.

DR TARA PORTER

ΔΕ ΜΕ ΚΑΤΑΛΑΒΑΙΝΕΙΣ!
ΔΕ ΜΕ ΚΑΤΑΛΑΒΑΙΝΕΙΣ!
ΔΕ ΜΕ ΚΑΤΑΛΑΒΑΙΝΕΙΣ!
ΔΕ ΜΕ ΚΑΤΑΛΑΒΑΙΝΕΙΣ!
ΔΕ ΜΕ ΚΑΤΑΛΑΒΑΙΝΕΙΣ!

ΟΔΗΓΟΣ ΖΩΗΣ ΓΙΑ ΕΦΗΒΕΣ ΚΑΙ ΝΕΕΣ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: ΣΤΕΛΛΑ ΚΑΣΔΑΓΛΗ

Οι έφηβες και οι νέες γυναίκες σήμερα είναι αντιμέτωπες με μια πρωτόγνωρη συνθήκη: ποτέ έως τώρα δεν υπήρχαν τόσο μεγάλη ελευθερία και τόσες επιλογές, αλλά και ποτέ έως τώρα δεν υπήρχαν τόσες απαιτήσεις από αυτές – είτε από τρίτους είτε από τις ίδιες. Απευθυνόμενη στις έφηβες και τις νεαρές γυναίκες, η Δρ Τάρα Πόρτερ αξιοποιεί την πολυετή ψυχοθεραπευτική εμπειρία της για να τους προσφέρει τα εργαλεία ώστε να κατανοήσουν τη δική τους ψυχολογία. Από τις εξετάσεις ως τις φιλίες, από τις σχέσεις με στην οικογένεια ως τον έρωτα, η Δρ Πόρτερ συνθέτει όλα όσα έχει μάθει για να δώσει προσιτές εξηγήσεις και συμβουλές σε έφηβες και νέες γυναίκες. Σαν μια θερμή επιστολή από έναν σοφό φίλο ή μια μεγαλύτερη αδερφή, το βιβλίο αυτό κατανοεί τον τρόπο που βλέπουν τα πράγματα οι νέες γυναίκες και τις καθοδηγεί απέναντι στις προκλήσεις που θα βρουν στον δρόμο τους. Το βιβλίο είναι γραμμένο για τις έφηβες και τις νέες γυναίκες, ωστόσο, επειδή ακριβώς περιλαμβάνει εξηγήσεις για τον ίδιο τους τον εαυτό, αποτελεί απαραίτητο οδηγό και για τους γονείς: μια κλεφτή ματιά για το τι συμβαίνει μέσα τους, πέρα από τα νεύρα και τις διαμαρτυρίες: «Δε με καταλαβαίνεις!».

Το ομώνυμο βιβλίο-οδηγός ζωής της κυκλοφορεί από τις Εκδόσεις Ψυχογιός, σε μετάφραση της Στέλλας Κάσδαγλη.